

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

ТОЛОК

Ігор

ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України, генерал-майор

Заступник голови:

РИБКА

Євгеній

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор, полковник служби цивільного захисту

Члени

оргкомітету:

БЛИК

Сергій

завідувач кафедри металевих і дерев'яних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор технічних наук, професор

БОГУРСЬКИЙ

Юрій

начальник Управління освіти, науки та спорту Державної служби України з надзвичайних ситуацій, полковник служби цивільного захисту

ГОЛОДНОВ

Олександр

професор кафедри комп'ютерних технологій будівництва Державного університету «Київський авіаційний інститут», доктор технічних наук, професор

ГРЕЦЬКИЙ

Денис

декан факультету технологій, будівництва та раціонального природокористування Черкаського державного технологічного університету, кандидат технічних наук, доцент

ДЖУЛАЙ

Олександр

перший проректор з навчальної роботи Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

КОЛЄНОВ

Олександр

начальник навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, полковник служби цивільного захисту

КЕРДИВАР

Валентин

начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), майор служби цивільного захисту

КОРНІЄНКО

Максим

МЕЛЬНИК

Валентин

проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції
начальник навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

ПЕТРУК

Василь

директор Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, Заслужений природоохоронець України

СИМАНОВА

Анастасія

голова Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, доктор економічних наук, професор

СУР'ЯНІНОВ Микола	завідувач кафедри будівельної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор технічних наук, професор
ТАРАСОВ Сергій	начальник навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, підполковник служби цивільного захисту
ЮРЧЕНКО Валентина	професор кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, доктор технічних наук, професор
ЯВОРСЬКА Олена	директор навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор технічних наук, професор
CHEN Jenq-Renn	Doctor of Philosophy Professor National Kaohsiung University of Science and Technology (Taiwan)
REICH Wolfgang	Karl-Heinz Director of the Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (Czech Republic)
ROTHBACHER Dieter	Managing Director CBRN Protection GmbH (Austria)
TEЛАК Oksana	University Professor, Head of the Department of State Sciences and Security, Faculty of Civil Safety, The Fire University, DSc, (Poland)
ZOLTÁN Rajnai	Dean of the Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Óbuda University, DSc, Professor (Hungary)

**Відповідальний
секретар:**

МЕЛЕЖИК Роман	науковий співробітник Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), підполковник служби цивільного захисту
------------------	---

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ІГНОРУВАННЯ НЕБЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНИМ НАСЕЛЕННЯМ В УМОВАХ ТРИВАЛИХ ВОЄННИХ ДІЙ

Микитенко Ю.А., Кузовков В.О., здобувачі вищої освіти, КПІ ім. І. Сікорського
НК – Полукаров Ю.О., к.т.н., доцент, КПІ ім. І. Сікорського

Нині значна частина українців зазнає впливу стресу, пов'язаного з війною, що спричиняє помітні зміни в тому, як люди оцінюють ризики. Тривалий збройний конфлікт спричинив появу нового явища: частина цивільного населення дедалі частіше ігнорує сигнали повітряної тривоги. Подібна ситуація не тільки створює небезпеку для громадян, а також перешкоджає роботі сил захисту.

У своїй роботі С.М. Кондратюк пише, що в умовах війни особистість переживає різке зростання не лише рівня тривоги та агресії, а й страху, що супроводжується почуттям безпорадності та втрати контролю [1]. Найочевиднішим способом відновлення мінімального контролю над ситуацією – є адаптація. На думку О.П. Макаренка, тривалий вплив стресу низької та середньої інтенсивності формує у громадян своєрідний «іmunітет» до небезпеки: сигнали тривоги з часом сприймаються не як безпосередня загроза життю, перетворюючись на звичний елемент повсякденного середовища [2].

М.Й. Варій притримується думки, що страх є складним психічним станом, який зумовлює дестабілізацію психічних процесів [3]. Проте при багаторазовому повторенні стимулу (сирени), який не завершується для конкретного індивіда негативними наслідками, виникає ефект габітуації, тобто, звикання. Це звикання приводить до того, що люди забувають в якій ситуації знаходяться та переоцінюють власне безпекове положення, через попередній «позитивний» досвід уникнення уражень, через що когнітивне сприйняття викривляється.

На думку О.Т. Горіна, у ситуації тривалої війни відбувається трансформація сприйняття майбутнього, що може проявлятися у формі фаталізму [4]. Цивільне населення часто вдається до раціоналізації своєї бездіяльності, пояснюючи ігнорування дій під час повітряної тривоги вірою у «долю» або відсутністю контролю над ситуацією. Очевидно, що з одного боку, така позиція, дає людині відчуття контролю над ситуацією, але це перекладання відповідальності.

Отже, зазначимо, що розробка методів психологічного впливу на населення для подолання «втоми від небезпеки» є актуальною проблемою, що потребує подальшого розголосу та глибокого вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кондратюк С. М. Психологічні особливості переживання стресу в умовах війни. Габітус. 2023. № 56. С. 159–163.
2. Макаренко О. П. Феномен ігнорування загроз як механізм психологічного захисту населення. Цивільний захист та безпека життєдіяльності, вип. 12, 2023. С. 18–24.
3. Варій М. Й. Психологія: навч. посіб. 2-е вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
4. Горіна О. Т. Соціально-психологічні особливості прояву страхів студентів в умовах російсько-української війни. Успіхи і досягнення у науці. 2024. Т. 1. № 3 (3). С. 596–606.